

คุณภาพชีวิตประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

People's quality of life of Lamsai Sub-district Administrative Organization,
Wang Noi District, Phra Nakhon Si Ayutthaya

ทักษิณ ประชามอน *

Taksin Prachamon

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อันเป็นแนวทางในการนำไปแก้ไขปัญหาให้ดีขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 6 หมู่บ้าน จำนวน 380 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตประชาชน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีข้อเสนอแนะด้านร่างกายให้รณรงค์จัดเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขลงไปให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการดูแลคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยใกล้ชิดและทั่วถึง ด้านจิตใจ ควรจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจทางด้านจิตใจไปทำความเข้าใจกับประชาชน เพื่อลดปัญหาต่างๆ ที่ประชาชนประสบอยู่ให้คลี่คลายลง ในที่สุด ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ทำให้ประชาชนไม่หวาดระแวงเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประชาชนมีความสุขในการดำเนินชีวิต ด้านสิ่งแวดล้อม ควรให้คำแนะนำประชาชนให้ลดภาระการใช้จ่าย เพิ่มรายได้ โดยให้ความรู้ด้านการประกอบอาชีพเสริมให้กับประชาชน เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เน้นให้ทุกคนปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิต, ประชาชน, องค์การบริหารส่วนตำบล

* นิสิตปริญญาเอกหลักสูตรพุทธศตวรรษที่ ๖๕ สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Abstract

The objective of this research was to study a particular way to develop people's quality of life of Lamsai Sub-district Administrative Organization, Wang Noi District, Phra Nakhon Si Ayutthaya as guidance to better solve such problems. The samples used in this study were 380 people living in 6 villages located in the responsible area of Lamsai Sub-district Administrative Organization, Wang Noi District, Phra Nakhon Si Ayutthaya. A research instrument was a questionnaire, and the statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation.

The results revealed that people's quality of life was rated at a neutral level. When considered each aspect from high to low according to the analyzed mean scores, the four aspects were Body, Mind, Environment, and Social Relationship, respectively. The suggestion regarding Body was to provide people in the area with the knowledge about how to enhance quality of life. In terms of Mind, the staff keen on human minds should make people understand this aspect more so as to reduce the problems they were encountering. With regard to Social Relationship, people's suspicion on government officials should be decreased for their pleasant living. In relation to Environment, a suggestion about reducing unnecessary expenses and increasing more income through supplementary work should be given to people based on the philosophy of sufficiency economy proposed by King Rama 9.

Keywords: quality of life, people, Sub-district administrative organization

บทนำ

คุณภาพชีวิตประชาชนของนโยบายรัฐบาลด้านสังคมและคุณภาพชีวิตให้มีความสำคัญกับการขยายบทบาทของภาครัฐ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการสร้างระบบกลไกการดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคมเชิงรุก ประกอบกับนโยบายของคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติที่กำหนดให้สังคมไทยเป็นสังคมสวัสดิการ และพัฒนาระบบสวัสดิการ

ประชาชนในท้องถิ่นย่อมล้วนประสงค์การมีชีวิตที่เป็นสุข การมีชีวิต ที่เป็นสุขควรประกอบไปด้วยปัจจัยหลากหลายผสมผสานกลมกลืนกันไป เช่น การมีสุขภาพจิตดี แจ่มใสเบิกบาน ระวังความอยาก ควบคุมอารมณ์ต่าง ๆ ได้ ไม่มีทุกข์หรือมี แต่ก็ไม่มากจนเกินแก้ไข มีเพื่อนฝูง ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งผู้คนและธรรมชาติได้ตามสมควร มีรายได้ที่เลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้เพียงพออย่างยั่งยืน ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเป็นสุข มีที่อยู่อาศัย มีที่ทำกิน มีอาชีพและรายได้ตามสมควร มีความเสมอภาค ได้รับโอกาสเท่าเทียมกัน มีเสรีภาพ มีการศึกษามีสภาพแวดล้อมที่ดี มีคุณธรรมและจริยธรรม อยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างเป็นสุข ฯลฯ “....ถ้าหากว่าประชาชนในประเทศใดมีความสุข มีความอยู่เย็นเป็นสุข คือมีความเป็นอยู่ที่สบาย ก็หมายความว่าประเทศนั้นมีความมั่นคง ภูมิภาคไหนมีประเทศที่มีความมั่นคงดี อย่างนี้เป็นภูมิภาคที่มีกำลังแข็งแรง...” พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่พระราชทานเมื่อวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2537 สำหรับประเทศไทยรัฐบาลได้เห็นความสำคัญของประชาชนเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ทิศทาง ทางการพัฒนาประเทศจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนเพราะถ้าไม่เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาประเทศก็จะเป็นไปด้วยความยากลำบาก ดังนั้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2540 ได้มีบทบัญญัติในเรื่องเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องดำเนินการและถึงแม้ว่าจะมีการยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับดังกล่าว โดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2549 และต่อมาได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ.2550 เนื้อหาสาระในมาตราต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนที่ถูกบรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ทุกเรื่องโดยปรากฏอยู่ในมาตรา 78 มาตรา 79 มาตรา 80 มาตรา 84 และมาตรา 85 สำหรับบทบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีดังนี้

1. รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต

2. รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวนบำรุงและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล รวมทั้งมีส่วนร่วมในการส่งเสริมบำรุงรักษาและคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนควบคุม และกำจัดภาวะมลพิษที่มีต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน

3. รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัวและความเข้มแข็งของชุมชน รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตและพึ่งตนเองได้

4. รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภค ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั้ง

ประเทศรวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

5. รัฐต้องจัด และส่งเสริมการสาธารณสุขให้ประชาชนได้รับบริการที่ได้มาตรฐาน และมีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง

6. รัฐต้องส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงานมีงานทำ ค้ำครองแรงงานโดยเฉพาะแรงงานเด็ก และแรงงานผู้หญิง จัดระบบแรงงานสัมพันธ์ การประกันสังคมและรวมทั้งค่าตอบแทนแรงงานให้เป็นธรรม

7. รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรี โดยอาศัยกลไกตลาดกำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ค้ำครองผู้บริโภคและป้องกันการผูกขาด ตัดตอนทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ และต้องไม่ประกอบกิจกรรมแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ร่วมกันหรือการจัดการสาธารณสุข

จากสถานการณ์ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในสังคมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสังคมเมือง สังคมชนบท ล้วนแต่มีปัญหามากมายเหมือนกัน เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ปัญหาภัยธรรมชาติ ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม ปัญหาการเมือง ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น นับวันมีแต่ภัยทวีความรุนแรงขึ้นทำให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ก็ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนเปลี่ยนแปลงไป เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมายในตำบล เช่น ปัญหาภัยธรรมชาติ ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาครอบครัว เป็นต้น

องค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เป็นชุมชนเมืองกึ่งชนบท อยู่กันหนาแน่น ฐานะยากจน ปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนเกิดขึ้นมาตามสาเหตุสืบเนื่องจากประชาชนยังไม่เข้าใจบทบาทความสำคัญของตนเองเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต ในด้านการบริโภคอาหาร ด้านสุขภาพอนามัยที่ดี ด้านการศึกษา และความมั่นคงในชีวิต

ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษางานวิชาการในพื้นที่ตำบลลำไทร จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหา และนำเสนอแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนตำบลลำไทรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 7,669 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 7,669 คน โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบง่ายสุทธวิธีที่ใช้ในการหาขนาดของตัวอย่างจึงใช้สูตรยามาเน (Yamane)

ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และมีความคลาดเคลื่อน 0.05 ในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 หมู่บ้าน จำนวน 380 คน

ตาราง 1 การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
1	บ้านหัวคลอง	514	25
2	บ้านลำไทร	1,346	67
3	บ้านลำตาช้าง	1,647	82
4	บ้านลาดทราย	3,045	151
5	บ้านลาดทราย	755	37
6	บ้านง่ามผักตบ	362	18
รวม		7,669	380

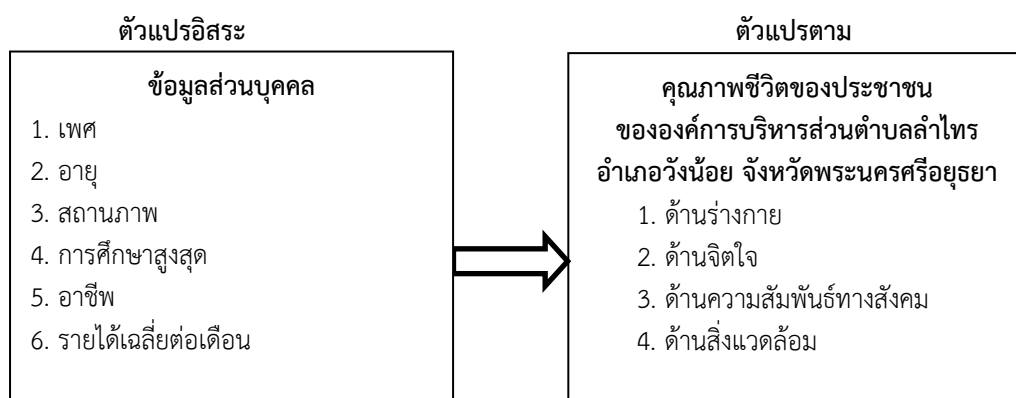
2. ขอบเขตตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variables) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา สูงสุด อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

2.2 ตัวแปรตาม (depend variables) ได้แก่ คุณภาพชีวิตประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

3. ขอบเขตเวลาระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย เดือน ตุลาคม พ.ศ.2559 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ.2560 รวมทั้งสิ้น 6 เดือน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย โดยผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎี จากตำราเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพชีวิต

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาบทความ ตำรา เอกสารทางวิชาการ ระเบียบ กฎหมาย ผลงานการวิจัยค้นคว้าที่ผู้อื่นได้ทำไว้และวิทยานิพนธ์ ตลอดจนเอกสาร เกี่ยวข้อง มาประมวลเป็นกรอบแนวคิดในการจัดทำแบบสอบถาม เพื่อที่จะนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมองค์ประกอบ โดยอาศัยหลักการแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการสำรวจใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และนำแบบสอบถามไปใช้กับประชาชนในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้แบบสอบถามทั้งสิ้น 380 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจในครั้งนี้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งได้เลือกใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ได้แก่ อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม โดยศึกษาทั้งภาพรวมของตำบล และแยกเป็นรายหมู่บ้าน

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่าง 380 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.00 มีอายุ 31 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.00 ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 78.00 ประกอบอาชีพรับจ้าง (อื่น ๆ) คิดเป็นร้อยละ 48.00 และมีรายได้ 20,001 – 30,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 52.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ดังตาราง

ตาราง 2 คุณภาพชีวิตประชาชนด้านร่างกาย ของประชาชนเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ด้านร่างกาย	ระดับคุณภาพชีวิต		
	$\bar{x}$	S.D	แปลผล
1 ท่านมีสุขภาพทางกาย ไม่มีการเจ็บป่วย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว	3.00	0.86	ปานกลาง
2 ท่านพอใจกับการนอนหลับของท่านมากน้อยเพียงใด	3.56	0.83	มาก
3 ท่านจะต้องรับการรักษาที่โรงพยาบาล เพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตอยู่ในแต่ละวัน	3.12	0.55	ปานกลาง
4 ท่านพอใจกับความสามารถในการทำงานได้อย่างที่เคยทำ มากน้อยเพียงใด	3.89	0.70	มาก
5 ท่านพอใจกับสุขภาพท่านในตอนนี้มากน้อยเพียงใด	3.34	0.85	ปานกลาง
รวม	3.38	0.76	ปานกลาง

จากตาราง 2 พบว่า คุณภาพชีวิตประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$, S.D.= 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ขั้นตอนพอใจกับความสามารถในการทำงาน ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.89$, S.D.= 0.70) รองลงมาพอใจกับการนอนหลับ อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.56$, S.D. = 0.83) และพอใจกับสุขภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.34$, S.D.= 0.70)

ตาราง 3 คุณภาพชีวิตประชาชนด้านจิตใจ ของประชาชนเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ด้านจิตใจ	ระดับคุณภาพชีวิต		
	$\bar{x}$	S.D	แปลผล
1 ท่านรู้สึกพอใจในสภาพความเป็นอยู่ของชีวิต ระดับใด	3.44	0.80	มาก
2 ท่านมีสมาธิในการทำงานต่างๆ ระดับใด	3.21	0.79	ปานกลาง
3 ท่านรู้สึกพอใจในตนเองระดับใด	3.54	0.81	มาก
4 ท่านมีโอกาสได้ผ่อนคลายความเครียดเพียงใด	3.11	0.88	ปานกลาง
5 ท่านไม่ค่อยรู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง วิตกกังวล	3.00	0.95	ปานกลาง
รวม	3.26	0.85	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า คุณภาพชีวิตประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x}=3.26$, S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ รู้สึกพอใจในตนเอง อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} =$

3.54, S.D.=0.81) รองลงมา รู้สึกพอใจในสภาพความเป็นอยู่ของชีวิต อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.44$, S.D.= 0.80) และมีสมาธิในการทำงาน อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.21$, S.D.= 0.79)

ตาราง 4 คุณภาพชีวิตประชาชนด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ของประชาชนเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม		ระดับคุณภาพชีวิต		
		$\bar{x}$	S.D	แปลผล
1	ท่านพอใจกับการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นอย่างที่ผ่านมา ระดับใด	3.52	0.70	มาก
2	ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นต่อสังคมได้ในระดับใด	3.14	0.88	ปานกลาง
3	ท่านพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากสังคมระดับใด	3.25	0.90	ปานกลาง
4	ท่านมีโอกาสได้ผ่อนคลายความเครียดเพียงใด	3.36	0.88	ปานกลาง
5	ท่านได้มีโอกาสเสวนากับนักปกครอง/ผู้มีอิทธิพล/สถาบันทางสังคม ในระดับใด	2.57	1.14	ปานกลาง
รวม		3.17	0.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า คุณภาพชีวิตประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.17$, S.D.= 0.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ พอใจกับการผูกมิตรหรือเข้ากับผู้อื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$, S.D.= 0.70) รองลงมา ได้มีโอกาสผ่อนคลายความเครียด อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.36$, S.D.= 0.90) และพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากสังคม อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.25$, S.D.= 0.88)

ตาราง 5 คุณภาพชีวิตประชาชนด้านสิ่งแวดล้อมของประชาชนเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ด้านสิ่งแวดล้อม		ระดับคุณภาพชีวิต		
		$\bar{x}$	S.D	แปลผล
1	ท่านรู้สึกว่าชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยดีไหมในแต่ละวัน ระดับใด	3.30	0.92	ปานกลาง
2	ท่านมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็นระดับใด	3.00	0.90	ปานกลาง
3	ท่านพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้ระดับใด	3.32	0.86	ปานกลาง
4	ท่านพอใจที่จะสามารถใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็นระดับใด	3.15	0.85	ปานกลาง
5	สภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพของท่าน ระดับใด	3.31	0.80	ปานกลาง
รวม		3.22	0.80	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่าคุณภาพชีวิตประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ พอใจกับบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้ อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.32$, S.D. = 0.86) รองลงมา สภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพ อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.31$, S.D. = 0.80) และชีวิตมีความมั่นคง อยู่ในระดับ ปานกลาง $\bar{x} = 3.30$, S.D. = 0.92)

ตาราง 6 ภาพรวมคุณภาพชีวิตประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คุณภาพชีวิตของประชาชน		ระดับคุณภาพชีวิต		
		$\bar{x}$	S.D	แปลผล
1	ด้านร่างกาย	3.38	0.76	ปานกลาง
2	ด้านจิตใจ	3.26	0.85	ปานกลาง
3	ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	3.17	0.90	ปานกลาง
4	ด้านสิ่งแวดล้อม	3.22	0.80	ปานกลาง
รวม		3.26	0.83	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.26$, S.D.=0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านร่างกาย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$, S.D.= 0.80) รองลงมา ด้านจิตใจอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.26$, S.D.= 0.85) ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$, S.D.= 0.90) และความสัมพันธ์ทางสังคม อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.17$, S.D.= 0.76)

อภิปรายผล

จากการศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านร่างกาย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีกระบวนการในการดำเนินงานและขั้นตอนในการทำงานของเจ้าหน้าที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยมีการประสานงานและปฏิบัติงานช่วยเหลือประชาชนในด้านคุณภาพชีวิตได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุศรา ปราณีพิทักษ์ (2552, บทคัดย่อ) ศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเทศบาลเมืองตากลี จังหวัดนครสวรรค์ และเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนในเทศบาลเมืองตากลี จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองตากลี จังหวัดนครสวรรค์ มีคุณภาพชีวิตในภาพรวมในด้านร่างกายอยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านจิตใจ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการทำงาน

ด้านสาธารณสุข ในการดูแลสุขภาพจิตของประชาชนเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของพนม เกตุมาน (2550, ย่อหน้า 4) กล่าวถึงความสำคัญของจิตใจ คนที่มีสุขภาพจิตดีจะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข เรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพที่มี ดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อผู้อื่น สรุปโดยรวมความสำคัญด้านจิตใจคือ การมีสุขภาพจิตที่ดี จะทำให้ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ จิตใจมีความสุข ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีนั้น จะทำงานเป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพ การมีสุขภาพจิตที่ดีนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ชีวิตอยู่ได้ด้วยความสุข สมบูรณ์ และมีคุณภาพที่ดี พบว่า ความรู้สึกทางด้านจิตใจของประชาชนโดยทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านจิตใจ อยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีบุคลากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนเสมอมา ให้การบริการ ด้านต่าง ๆ อย่างทั่วถึง ทำให้ประชาชนที่มาติดต่อขอรับการบริการได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สอดคล้องกับความหมายด้านความสัมพันธ์ทางสังคมขององค์การอนามัยโลก ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมคือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคม รวมทั้งการรับรู้เรื่องอารมณ์ทางเพศหรือการมีเพศสัมพันธ์ พบว่า ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมของประชาชนทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับ ปานกลาง

4. ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีสิ่งแวดล้อมที่ดี ถนนหนทางสะดวกในการสัญจรไปมา และมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนเพียงพอ ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบาย ซึ่งสอดคล้องกับเกษม จันทรแก้ว (2540, หน้า 28 – 29) ได้ให้ความหมายด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การศึกษาความเป็นอยู่ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพทางกายภาพ ธรรมชาติ และเศรษฐกิจ ตามสภาพการของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ บุคคลอยู่ในทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ย่อมมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าบุคคลที่อยู่ในที่ขาดแคลนทรัพยากรสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตจึงขึ้นอยู่กับความพึงพอใจ ซึ่งมีความแตกต่างกันไปแต่ละบุคคล อีกทั้งพบว่า ด้านสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ประชาชนเป็นอยู่ในปัจจุบัน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าประชาชนพอใจกับการมีบ้านที่อยู่เป็นของตนเอง มาเป็นลำดับหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

1. ด้านร่างกาย จากผลวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับความพึงพอใจต่ำสุด ได้แก่ การเจ็บป่วยตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว (อาจเกิดจากมลพิษ) ทำให้ไม่สามารถทำสิ่งที่ต้องการได้ กล่าวคือ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแลตนเองเพื่อไม่ให้เกิดการเจ็บป่วยเท่าที่ควร ทางองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จะรณรงค์จัดเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขลงไปให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการดูแลสุขภาพชีวิตแก่ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบโดยใกล้ชิดและทั่วถึง โดยมีการติดตามและประเมินผล เพื่อให้การเจ็บป่วยลดลง

2. ด้านจิตใจ จากผลวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับความพึงพอใจต่ำสุด ได้แก่ ความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง วิตกกังวล เกิดขึ้นบ่อย ๆ กล่าวคือ ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการบริหารจัดการทางด้านจิตใจ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การแก้ไขคือ ควรจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจทางด้านจิตใจไปทำความเข้าใจกับประชาชน เพื่อลดปัญหาต่าง ๆ ที่ประชาชนประสบอยู่ให้คลี่คลายลงในที่สุด

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม จากผลวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับความพึงพอใจต่ำสุด ได้แก่ สถาบันทางสังคมครอบครัว กล่าวคือ ประชาชนถูกสถาบันทางสังคมครอบครัวชีวิต ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เป็นผลดีต่อประชาชนที่ไม่ได้รับการกดดันจากสถาบันทางสังคมเข้ามาครอบงำชีวิต ผลดีคือ ทำให้ประชาชนไม่หวาดระแวงเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประชาชนมีความสุขในการดำเนินชีวิต

4. ด้านสิ่งแวดล้อม จากผลวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับความพึงพอใจต่ำสุด ได้แก่ การมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็นเท่านั้น กล่าวคือ ประชาชนที่ประกอบอาชีพอยู่มีเงินสามารถใช้จ่ายได้ ตามความจำเป็นเท่านั้น (ไม่มีเงินเหลือเก็บ) ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ควรต้องลงไปให้คำแนะนำประชาชนให้ลดภาระการใช้จ่าย เพิ่มรายได้ โดยให้ความรู้ด้านการประกอบอาชีพเสริมให้กับประชาชน เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เน้นให้ทุกคนปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ควบคู่ไปด้วย

เอกสารอ้างอิง

- เกษม จันทรแก้ว. (2540). **วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม**. อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- บุษรา ปราณพิทักษ์. (2552). **คุณภาพชีวิตของประชาชนในเทศบาลเมืองตากลิ จังหวัดนครสวรรค์**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พนม เกตุมาน. (2550). **ปัญหาพฤติกรรมวัยรุ่น**. สืบค้น กันยายน 23, 2559, จาก
http://www.psyclin.co.th/new_page_57.htm.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550**. กรุงเทพฯ:
สำนักงานฯ.
- ศรีทับทิม รัตนโกศล. (2527). **สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริ ฮามสุโพธิ์. (2544). **ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- องค์การอนามัยโลก. (1996). **เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อยฉบับภาษาไทย**. สืบค้น
พฤษภาคม 3, 2559, จาก <http://www.medinfo.psu.ac.th/smj2/28-3/03-kanyarat.pdf>.
- อัจฉรา นวจินดา. (2549). **ทฤษฎีคุณภาพชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: สมาคมนักประชากรไทย.